

Práce s myší a klávesnicí (Kniha)

Stránky: [Moodle UTB](#)

Vytiskl(a): Martin Beblavý

Kurz: Informatika 7.ročník

Datum: Úterý, 25. dubna 2023, 17.26

Kniha: Práce s myší a klávesnicí (Kniha)

Popis

Výukové materiály k tématu **Práce s myší a klávesnicí**

Obsah

Práce s myší a klávesnicí

Klávesnice

Části klávesnice

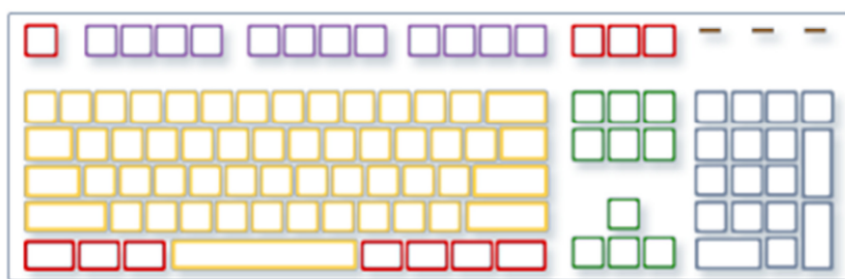
Klávesové zkratky

ASCII tabulka

Myš

Klávesnice

- Klávesnice je vstupní zařízení počítače
- Klávesnice se používá:
  - k zadávání textu do počítače
  - k úpravě textu
  - ke spouštění různých aplikací a funkcí pomocí klávesových zkratk
- Klávesnice spolu s myší tvoří nejdůležitější prvky, pomocí kterých se ovládá počítač
- Klávesnice je také důležitá jako prostředek k zadávání hesel

- Klávesnice se dělí na několik částí:
  - **ALFANUMERICKÁ** - největší část, kde se nacházejí hlavně písmena
  - **NUMERICKÁ** - představuje takovou menší "kalkulačku"
  - **NAVIGAČNÍ** - klávesy používající se k pohybu po dokumentech
  - **FUNKČNÍ** - obsahuje řadu tlačítek, které se značí F1 až F12
  - **PŘÍKAZOVÉ** - používají se samostatně nebo v kombinaci s jinými klávesami
- Obrázek níže znázorňuje typické uspořádání klávesnice
- Rozložení Vaší klávesnice doma se může lišit
- Obzvláště na notebookech bývají navigační a příkazové klávesy více nahuštěné a umístěné někde po okrajích klávesnice
- V některých případech notebooky nemají numerickou část klávesnice

● Příkazové klávesy	● Navigační klávesy
● Funkční klávesy	● Numerická klávesnice
● Psací (alfanumerické) klávesy	● Kontrolky

Zadání aktivity [Doplňovačka částí klávesnice](#)

Odkaz: <https://moodle.utb.cz/mod/h5pactivity/view.php?id=571205>

Literatura

[1] Používání klávesnice. *Support.microsoft.com* [online]. [cit. 2023-04-06]. Dostupné z: <https://support.microsoft.com/cs-cz/windows/pou%C5%BE%C3%ADv%C3%A1n%C3%AD-kl%C3%A1vesnice-18b2efc1-9e32-ba5a-0896-676f9f3b994f>

Použité obrázky

[1] Rozdělení klávesnice. *Images.slideplayer.cz* [online]. [cit. 2023-04-17]. Dostupné z: https://images.slideplayer.cz/42/11429015/slides/slide_10.jpg

Části klávesnice

Alfanumerické klávesy

- Používá se pro psaní v textovém poli, programu nebo pro psaní e-mailových zpráv
- Kurzor - představuje blikající svislou čáru, označuje pozici, na které se objeví psaný text
- Alfanumerická část obsahuje tři řady písmen
- Pod funkčními klávesami je řada kláves, která obsahuje číslíčky a písmena
- POZOR:
  - kliknutí na tuto řadu kláves napíšeme písmena s diakritikou
  - podržení klávesy SHIFT a kliknutím na písmeno napíšeme číslíčky
- Alfanumerická část klávesnice obsahuje kromě písmen, číslíček, interpunkčních znamének také klávesy **SHIFT, CAPS LOCK, TAB, ENTER, MEZERNÍK, BACKSPACE**

SHIFT

- Používá se pro psaní velkých písmen
- Stisknutím klávesy SHIFT v kombinaci s daným písmenem napíšeme velké písmeno
- Stisknutím klávesy SHIFT v kombinaci s danou klávesou napíšeme symbol zobrazený v horní části klávesy

CAPS LOCK

- Stisknutím klávesy CAPS LOCK budeme psát všechna písmena velká
- Opětovným stisknutím tuto funkci vypneme
- Klávesnice obsahuje diodu, která značí, zda je funkce CAPS LOCK zapnutá

TAB

- Používá se pro přesun kurzoru o několik mezer dopředu
- Stisknutím klávesy TAB se můžeme také přesouvat do dalšího textového pole

ENTER

- Používá se k přesunu kurzoru na začátek dalšího řádku

MEZERNÍK

- Slouží k vytvoření mezery mezi slovy
- Kurzor se posouvá vždy o jednu mezeru dopředu

BACKSPACE

- Slouží k vymazání znaku před kurzorem nebo vybraného textu

Numerická část

- Obsahuje číslíčky 0-9
- Aritmetické operátory
  - + (sčítání)
  - - (odčítání)
  - * (násobení)
  - / (dělení)
- Obsahuje klávesu s desetinnou čárkou
- Slouží k rychlému zadávání numerických dat nebo matematických operací
- K používání numerické klávesnice je potřeba mít zapnutou klávesu **NUM LOCK**
- V případě, že je klávesa **NUM LOCK** vypnutá, funguje jako druhá sada navigačních kláves

Navigační klávesy

- Slouží k přesunu kurzoru, k přemísťování v dokumentech nebo na webových stránkách, k úpravě textu
- Patří sem klávesy se šipkami, klávesy **HOME, END, PAGE UP, PAGE DOWN, DELETE a INSERT**

ŠIPKY VLEVO, VPRAVO, NAHORU, DOLŮ

- Slouží k posunu kurzoru o jednu mezeru nebo řádek ve směru šipky
- Slouží k posouvání webových stránek ve směru šipky

HOME

- Slouží k přesunu kurzoru na začátek řádku nebo k přechodu na horní část webové stránky

CTRL + HOME

- Přesun na začátek dokumentu

CTRL + END

- Přesun na konec dokumentu

END

- Slouží k přesunu kurzoru na konec řádku nebo k přechodu na spodní část webové stránky

PAGE UP

- Slouží k přesunu kurzoru nebo stránky o obrazovku nahoru

PAGE DOWN

- Slouží k přesunu kurzoru nebo stránky o obrazovku dolů

DELETE

- Slouží k vymazání písmen nebo vybraného textu za kurzorem.
- V systému Windows klávesa **DELETE** vymaže vybranou položku a přesune ji do koše

INSERT

- Slouží k zapnutí nebo vypnutí režimu **INSERT**

Funkční klávesy

- Používají se k provádění určitých úloh
- Jsou označeny jako F1 až F12
- Funkce těchto kláves se liší program od programu

Příkazové klávesy

- Používají se samostatně nebo v kombinaci s jinými klávesami k provádění určitých akcí
- Nejčastěji používanými příkazovými klávesami jsou CTRL, ALT, Windows, ESC

CTRL

- Jedná se o párovou klávesu, která se vždy mačká společně s jednou, případně i dvěma dalšími klávesami

ALT

- používá se většinou ve spojení s jinými klávesami
- CTRL + ALT + DELETE (pomocí této zkratky se dostaneme do správce úloh a můžeme ukončit program, který nefunguje)
- CTRL + ALT + V (napíšeme zavináč @)

Windows

- Klávesa slouží k vyvolání nabídky start

ESC

- Zrušení aktuálního úkolu

PrintScreen

- Používá se k vytvoření snímku obrazovky

Zadání úkolu

Vypracujte úkol [Popiš svoji klávesnici](#)

Literatura

[1] Používání klávesnice. *Support.microsoft.com* [online]. [cit. 2023-04-06]. Dostupné z: <https://support.microsoft.com/cs-cz/windows/pou%C5%BE%C3%ADv%C3%A1n%C3%AD-kl%C3%A1vesnice-18b2efc1-9e32-ba5a-0896-676f9f3b994f>

[2] Klávesnice – popis a obsluha. *Pocitacovykursproseniory.webnode.cz* [online]. 2015 [cit. 2023-04-06]. Dostupné z: <https://pocitacovykursproseniory.webnode.cz/popis-pc-a-jeho-soucasti/klavesnice-popis-udrzba/>

Použité obrázky

[1] Klávesnice. *www.alza.cz* [online]. [cit. 2023-04-17]. Dostupné z: <https://www.alza.cz/klavesnice/18842899.htm>

Klávesové zkratky

Používání klávesových zkratk

- Umožňují provádět akce pomocí klávesnice
- Klávesové zkratky pomáhají pracovat rychleji
- Skoro každá akce nebo příkaz můžeme provést rychleji pomocí jedno nebo několika kláves na klávesnici

Hledání klávesových zkratk v programu

- Ve většině programů můžeme řadu věcí dělat pomocí klávesnice
- Klávesové zkratky (pokud jsou k dispozici) jsou zobrazeny vedle položek nabídky
- Ukázka klávesových zkratk na webovém prohlížeči Google Chrome (vlevo) a v textovém editoru Poznámkový blok (vpravo)

Nová karta	Ctrl+T
Nové okno	Ctrl+N
Nové anonymní okno	Ctrl+Shift+N
<hr/>	
Historie	
Stažené soubory	Ctrl+J
Záložky	
<hr/>	
Lupa	- 90 % +
Tisk...	Ctrl+P
Odeslat...	
Najít...	Ctrl+F
Další nástroje	

Nový	Ctrl+N
Nové okno	Ctrl+Shift+N
Otevřít...	Ctrl+O
Uložit	Ctrl+S
Uložit jako...	Ctrl+Shift+S
<hr/>	
Vzhled stránky...	
Tisk...	Ctrl+P
<hr/>	
Ukončit	

Užitečné klávesové zkratky

Kombinace kláves	Zkratky
Klávesa s logem Windows	Otevře nabídku Start
ALT + TAB	Přepíná mezi otevřenými programy nebo okny
ALT + F4	Zavření aktivní položky nebo ukončení aktivního programu
CTRL + S	Uložení souboru nebo dokumentu (funguje u většiny programů)
CTRL + C	Zkopírování vybrané položky
CTRL + X	Vyjmutí vybrané položky
CTRL + V	Vložení vybrané položky
CTRL + Z	Vrácení akce zpět
CTRL + A	Výběr všech položek dokumentu nebo okna
Windows + šipka nahoru	Maximalizuje okno
Windows + TAB	Otevře zobrazení úkolů
Windows + D	Zobrazení a skrytí plochy
Windows + L	Zamknutí počítače

Zadání úkolu

Vypracujte úkol [Vyzkoušej a popiš klávesové zkratky](#).

Literatura

[1] Klávesové zkratky ve Windows. *Support.microsoft.com* [online]. [cit. 2023-04-06]. Dostupné z: <https://support.microsoft.com/cs-cz/windows/kl%C3%A1vesov%C3%A9-zkratky-ve-windows-dcc61a57-8ff0-cffe-9796-cb9706c75eec>

ASCII tabulka

- American Standard Code for Information Interchange (ASCII)
- Americký standardní kód pro výměnu informací
- Standardní sada znaků definovaná v roce 1968
- Původně navržena jako 7 - bitová ($2^7 = \text{znaků}$), nyní se používá jako 8 - bitová ($2^8 = \text{znaků}$)
- dolních 128 znaků je jednotných po celém světě
- horních 128 znaků se může lišit podle národního prostředí

ASCII tabulka obsahuje tisknutelné znaky:

- písmena
  - čísllice
  - interpunkční znaménka (, ; ; apod.)
  - speciální znaky (\$ @ ~ apod.)
- U každého znaku je v tabulce vlevo uvedené dekadické číslo
  - Jednotlivé znaky lze napsat pomocí kombinace levé klávesy ALT a odpovídajícího dekadického čísla
  - Např:
    - ALT + 35 = #
    - ALT + 64 = @
    - ALT + 90 = Z

ASCII TABULKA

0	NUL	16	DLE	32	SPC	48	0	64	@	80	P	96	`	112	p
1	SOH	17	DC1	33	!	49	1	65	A	81	Q	97	a	113	q
2	STX	18	DC2	34	"	50	2	66	B	82	R	98	b	114	r
3	ETX	19	DC3	35	#	51	3	67	C	83	S	99	c	115	s
4	EOT	20	DC4	36	\$	52	4	68	D	84	T	100	d	116	t
5	ENQ	21	NAK	37	%	53	5	69	E	85	U	101	e	117	u
6	ACK	22	SYN	38	&	54	6	70	F	86	V	102	f	118	v
7	BEL	23	ETB	39	'	55	7	71	G	87	W	103	g	119	w
8	BS	24	CAN	40	(	56	8	72	H	88	X	104	h	120	x
9	HT	25	EM	41	)	57	9	73	I	89	Y	105	i	121	y
10	LF	26	SUB	42	*	58	:	74	J	90	Z	106	j	122	z
11	VT	27	ESC	43	+	59	;	75	K	91	[	107	k	123	{
12	FF	28	FS	44	,	60	<	76	L	92	\	108	l	124	
13	CR	29	GS	45	-	61	=	77	M	93	]	109	m	125	}
14	SO	30	RS	46	.	62	>	78	N	94	^	110	n	126	~
15	SI	31	US	47	/	63	?	79	O	95	_	111	o	127	DEL

Znaky č. 0 až 127 jsou shodné s kódem ASCII

128	€	144		160	NBSP	176	°	177	Ř	208	Ð	224	í	240	ď
129		145	Ž	161	˘	177	±	178	Á	209	Ñ	225	á	241	ň
130	,	146	’	162	˙	178	˙	179	Â	210	Ň	226	â	242	ň
131		147	“	163	ł	179	†	180	Ã	211	Ó	227	ã	243	ó
132	„	148	”	164	ı	180	ˆ	181	Ä	212	Ô	228	ä	244	ô
133	…	149	•	165	Ą	181	µ	182	Í	213	Õ	229	í	245	õ
134	†	150	—	166	‡	182	¶	183	Č	214	Ö	230	č	246	ö
135	‡	151	—	167	§	183	·	184	Ç	215	×	231	ç	247	÷
136		152		168	ˆ	184	˙	185	Ć	216	Ř	232	ć	248	ř
137	‰	153	™	169	©	185	ą	186	É	217	Ú	233	é	249	ú
138	Š	154	š	170	§	186	ş	187	Ê	218	Û	234	ê	250	û
139	€	155	›	171	«	187	»	188	Ë	219	Ü	235	ë	251	ü
140	Š	156	š	172	–	188	ł	189	Ě	220	Ů	236	ě	252	ů
141	ř	157	ř	173	-	189	˘	190	Í	221	Ý	237	í	253	ý
142	ž	158	ž	174	®	190	ř	191	Î	222	Ź	238	î	254	ź
143	Ž	159	ž	175	Ž	191	ž	192	Ï	223	ß	239	ï	255	·

Zadání úkolu

Vypracujte úkol [Kódování slov pomocí ASCII tabulky](#).

Literatura

[1] ASCII tabulka. *Znakynaklavesnici.cz* [online]. [cit. 2023-04-06]. Dostupné z: <https://znakynaklavesnici.cz/ascii-tabulka/>

[2] MIKLÁŠ, Michal. Kódování textu a znakové sady 1. *Www.gjszlin.cz* [online]. [cit. 2023-04-06]. Dostupné z: <https://www.gjszlin.cz/ivt/esf/ostatni-sin/kodovani-textu-1.php>

Použité obrázky

[1] Klávesnice. *Www.alza.cz* [online]. [cit. 2023-04-17]. Dostupné z: <https://www.alza.cz/klavesnice/18842899.htm>

Myš

- Jedná se o vstupní zařízení u počítače
- Zjednodušuje ovládání grafického uživatelského rozhraní
- Myš představuje malé polohovací zařízení
- Snímá pohyb ruky na ploše stolu a počítač jej následně převádí na pohyb kurzoru po monitoru
- **Myš obsahuje:**
  - jedno nebo více tlačítek (používají se ke klikání)
  - jedno nebo více koleček (používají se pro scrollování, zoomování nebo pro pohyb v dokumentu)
- **Klepnutí (klik)**
  - klepnutím můžeme na obrazovce vybrat nějaký prvek
- **Poklepání (dvojlik)**
  - poklepání otevře konkrétní dokument nebo spustíme program
- Spodní strana myši obsahuje snímač pohybu
- **Snímač pohybu může být:**
  - mechanický
  - optický
  - laserový
- **Rozdělení myši dle připojení:**
  - kabelové
  - bezdrátové

Literatura

[1] PC myš – popis a obsluha Více zde: <https://pocitacovykursproseniory.webnode.cz/popis-pc-a-jeho-soucasti/pc-mys-druhy-popis-udrzba/>. *Pocitacovykursproseniory.webnode.cz* [online]. [cit. 2023-04-06]. Dostupné z: <https://pocitacovykursproseniory.webnode.cz/popis-pc-a-jeho-soucasti/pc-mys-druhy-popis-udrzba/>

Použité obrázky

[1] Myš. *Www.alza.cz* [online]. [cit. 2023-04-17]. Dostupné z: <https://www.alza.cz/mysi/18842900.htm>